

Občina Gorišnica
Gorišnica 83a
2272 Gorišnica

Številka:

Datum:

ZADEVA: PREDLOG ODLOKA O NAČINU OPRAVLJANJA OBVEZNE OBČINSKE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE REDNEGA VZDRŽEVANJA OBČINSKIH JAVNIH CEST V OBČINI GORIŠNICA - DRUGA OBRAVNAVA

PРАВNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US, 102/24 - ZLV-K), 19. člen Zakona o cestah /ZCes-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE), 3. in 7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 57/11-ORZGJS40), Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16), 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) in 68. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23)

PREDLAGATELJ: Borut Kolar, župan

PRIPRAVLJAVEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

POROČEVALEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

OBRAZLOŽITEV:

1 Pravni temelj za sprejem odloka

Državni zbor je v letu 2022 sprejel Zakon o cestah /ZCes-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE) s katerim je določil in uredil: • status in kategorizacijo javnih cest; • enotna pravila za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje vseh javnih cest ter pogoje za uporabo nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, zaradi zagotavljanja enakih pogojev za varno odviranje cestnega prometa na celotnem cestnem omrežju; • obvezno gospodarsko javno službo za zagotavljanje stanja javnih cest na varen in neoviran promet; • upravljanje, gradnjo, vzdrževanje in varstvo javnih cest ter prometa na njih in; • ukrepe za zmanjšanje škodljivih vplivov emisij prometa (1. člen ZCes-2). V skladu z 19. členom navedenega zakona je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega

sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina. Vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest pa predpiše minister, pristojen za promet.

V tej zvezi je potrebno opomniti, da je leta 2016 minister za infrastrukturo na podlagi Zakona o cestah /ZCes-1/ sprejel Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16), s katerim je določil vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah in potreben nivo rednega vzdrževanja cest (1. člen navedenega pravilnika).

Način opravljanja gospodarske javne službe predpiše občina. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v drugem odstavku 3. člena predvideva izdajo posebnega predpisa (odlok občine) o načinu opravljanja javne službe. Z navedenim odlokom mora občina, kot izhaja iz 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, za posamezno gospodarsko javno službo določiti:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

1.1 Dejavnost javne službe

Prvenstvena obveznost zakonodajalca pri ureditvi splošnega pravnega okvira javne službe je določitev dejavnosti, ki naj se izvaja v javnem interesu. Od vsebine javnega interesa in narave dejavnosti, ki je bodisi gospodarska (tržna) bodisi negospodarska (netržna), pa je odvisna ureditev javnopravnega režima posamezne javne službe, ki pa zajema tudi določitev izvajalskih oblik.

Temelj dejavnosti javne službe je zagotavljanje javnih dobrin, ki so lahko ali določeni proizvodi, storitve, družbena razmerja ali družbeno stanje, in so pogosto predmet človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Skladno z navedenim moramo opomniti, da je zakonodajalec s prvim odstavkom 19. člena Zakona o cestah /ZCes-1/ določil, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega:

- vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest;
- nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta;
- vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

Na tem mestu je potrebno še opomniti na 10. člen Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16), ki določa, da se redno vzdrževanje cest opravlja v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest ter, da so dela rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin:

- pregledniška služba;
- redno vzdrževanje prometnih površin;

- redno vzdrževanje cestnih objektov;
- redno vzdrževanje bankin;
- redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje;
- redno vzdrževanje brežin in berm;
- redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme;
- redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev;
- redno vzdrževanje vegetacije;
- zagotavljanje preglednega polja in prostega profila ceste;
- čiščenje cest;
- redno vzdrževanje mejnikov;
- redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin;
- nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil;
- intervencijski ukrepi;
- zimska služba.

1.2 Obveznosti javne službe

Obveznosti javne službe so bistven element opredelitve pojma javne službe in jih razumemo kot posebne obveznosti, ki jih imajo izvajalci javnih služb in ki so jim naložene pri izvajanju dejavnosti javne službe. V pravu EU ne zasledimo vnaprejšnje opredelitve pojma javne službe, pač pa pade pod pravni režim, ki zadeva (gospodarske) javne službe, vsaka (gospodarska) dejavnost, pri kateri je mogoče najti z akti oblasti določene posebne obveznosti v javnem interesu.

Te obveznosti pa morajo biti naložene skladno z načeli in pravili prava EU z ustreznim aktom nacionalne zakonodaje. Načela, ki jih je pri tem potrebno upoštevati, pa so zlasti:

- 'načelo zanesljivosti prava': obveznosti javne službe morajo biti določene jasno in določno; pri tem morajo biti v zvezi s storitvami javne službe, na katero se nanašajo;
- 'načelo prepovedi diskriminacije'¹: čeprav je v pravu EU ta prepoved relativno široka, je po naravi stvari glede obveznosti javne službe uporabna prepoved diskriminacije na podlagi nacionalnosti; obveznosti javne službe morajo biti določene enako za vse izvajalce javne službe, ne glede na njihov sedež v državah članicah EU;
- 'načelo preglednosti (transparentnosti)'²: obveznosti javne službe morajo biti določene v objavljenem aktu in na pregleden način;
- 'načelo sorazmernosti': gre za razmerje med obveznostmi javne službe in javnim interesom, zaradi katerega so naložene; obveznosti javne službe morajo biti določene tako, da objektivno prispevajo k javnemu interesu, zaradi katerega so vzpostavljene, da predstavljajo najblažje breme izvajalcev in da so po svojih posledicah primerljive pomenu javnega interesa (več Šturm, 1995a: 17-18; Šturm, 1995b: 20-21) (Pirnat, 2004: 3-4).

¹ Načelo nediskriminatornosti ali enakega obravnavanja določa, da je treba enake subjekte obravnavati enako in različne različno, razen v primerih, ko je različno obravnavanje dovoljeno. Kljub vse splošni prepoznavnosti in priznanosti pa uporaba načela vedno ni povsem preprosta.

² Načelo transparentnosti zasledimo med temeljnimi pravicami, ki jih varujejo gotovo vse evropske države. Navadno se to načelo pojavlja v povezavi ali kot podnačelo širšega načela zakonitosti. V ožjem smislu daje posameznikom pravico, da so seznanjeni s pravnimi akti, ki jih obvezujejo, širša interpretacija načela pa daje državljanom tudi pravico vpogleda v sam postopek sprejemanja oziroma odločanja (več o načelu transparentnosti v pravu ES Grilc & Ilešič, 2001: 147-149).

Ob navedenem pa je mogoče v sektorskih predpisih s posameznih področij, zlasti v smernicah, najti številne določbe, ki bodisi neposredno nalagajo državam članicam, da določijo nekatere obveznosti javne službe, ali pa jim to vsaj dovoljujejo. V teh predpisih pa zasledimo skupen nabor obveznosti javne službe v pravu ES. Gre zlasti za naslednje obveznosti:

- univerzalne storitve;
- trajnost;
- kvaliteta storitev;
- dostopnost in
- varstvo uporabnikov (Green paper on services of general interest, 2003: 16-18).

Seveda pa je mogoče na posameznih področjih najti še dodatne obveznosti javne službe kot npr. varnosti, zanesljivost oskrbe, pluralizem medijev itn. (Green paper on services of general interest, 2003: poglavje 3.2).

1.2.1 Univerzalne storitve

Pojem univerzalne storitve zasledimo prvič v Communication to the Council and European parliament on the Consultation on the Review of the Situation in the Telecommunications Services sector iz leta 1993, v katerem je Evropska komisija izpostavila potrebo po jasni definiciji pojma univerzalne storitve³, kot posebne obveznosti in določila vsebino nekaterih načel, ki tvorijo pojem univerzalne storitve na področju telekomunikacij. Kasneje je komisija v Council Resolution of 7 February 1994 on universal service principles in the telecommunications sector (Uradni list EU C 48, 16.2.1994) opredelila splošna načela pojma univerzalne storitve in izpostavila, da so načelo univerzalnosti, enakosti in stalnosti (trajnosti) temelj obveznosti javne službe, s katero se zagotavlja dostop do storitev določene kakovosti vsem uporabnikom na določenem ozemlju ne glede na njihovo lokacijo in po sprejemljivi ceni. Na tem mestu moramo omeniti še Council Resolution of 18 September 1995 on the implementation of the future regulatory framework for telecommunications (Uradni list EU C 258, 3.10.1995), v katerem je Svet Evropske unije izpostavil nujno potrebo po ohranjanju in razvoju pojma univerzalne storitve z upoštevanjem načel transparentnosti, sorazmernosti in nediskriminatornosti, ki pa jih je, kot izhaja iz Direktive 2002/22/EC⁴, pri implementaciji univerzalne storitve potrebno spoštovati.

Jasno definicijo pojma univerzalne storitve na področju telekomunikacij zasledimo v Direktivi 97/33/EC⁵ in se nanaša na minimum storitev določene kvalitete, ki so dostopne vsem uporabnikom ne

³ Communication to the Council and European parliament on the Consultation on the Review of the Situation in the Telecommunications Services sector ... stran 9. Potrebo po jasni definiciji pojma javne službe na ravni EU je Komisija izpostavila tudi v Communication from the Commission on universal service for telecommunications in the perspective of a fully liberalised environment COM (96) 73 final, stran 4. V slednjem aktu je še izpostavila, da posebna obveznost univerzalne storitve obsega tudi obveznost zagotavljanja dostopa do javnega telefonskega omrežja vsem uporabnikom.

⁴ Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications network and services (Universal Service Directive) (Uradni list EU L 108, 24.4.2002).

⁵ Directive 97/33/EC of the European Parliament and the Council of 30 June 1997 on interconnection in Telecommunication with regard to ensuring universal service and interoperability through application of the principles of Open Network Provision (ONP), (Uradni list EU L 199, 26.7.1997). Podobno definicijo pojma univerzalne storitve zasledimo tudi v sektorski zakonodaji z drugih področij, npr. s področja poštnih storitev v Directive 97/67/EC of the European parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the

glede na njihovo lokacijo po sprejemljivih cenah. Z razvojem sicer novega koncepta t.i. univerzalne storitve je evropska komisija uspela zmanjšati napetost med upravnopravnim režimom javne službe in režimom svobodnega trga. Pod pojmom univerzalne storitve tako dandanes razumemo posebno obveznost izvajalcev javne službe, da zagotovijo določene storitve vsem uporabnikom na določenem ozemlju, ne glede na njihovo lokacijo in po sprejemljivi ceni. Cena torej ni nujno enaka za vse uporabnike, čeprav je lahko seveda v nacionalni zakonodaji tako določeno, vendar pa je implicirano v tej obveznosti, da je za nekatere uporabnike cena manjša, kot bi bila ekonomska cena. Namen te obveznosti je zagotoviti pokritje celotnega ozemlja z minimalnim obsegom storitev javne službe za doseganje pomembnih javnih interesov (enakomeren razvoj, ohranjanje poselitve ...).

V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo 5. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki (z implementiranim načelom univerzalnosti) določa, da so javne dobrine pod enakimi z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti določenimi pogoji dostopne vsakomur. Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavlja z obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanje javnih cest je obvezna, kar izhaja tudi iz določila 16. člena Zakon o cestah /ZCes-1/.

Ob navedenem pa je vsebinsko pomembno tudi določilo prvega odstavka 3. člena Zakona o cestah /ZCes-1/, ki določa, da so javne ceste prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in pravili cestnega prometa.

1.2.2 Trajnost zagotavljanja javnih dobrin

Obveznost trajnega, to je nepretrganega izvajanja dejavnosti javne službe in zagotavljanja javnih dobrin je značilnost domala vseh dejavnosti javnih služb. Obveznost trajnega in nepretrganega izvajanja dejavnosti javne službe je dejanski temelj izvajanja dejavnosti tako gospodarskih kot tudi negospodarskih javnih služb. Čeprav lahko to obveznost zasledimo v sektorski zakonodaji EU, s katero se ureja izvajanje mrežnih dejavnosti gospodarskih javnih služb, le-ta ni tuja slovenski pravni ureditvi.

Na področju izvajanja dejavnosti gospodarskih javnih služb bi navedli določilo Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, po katerem se z gospodarskimi javnimi službami zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu.

Obveznost trajnega in nemotenega proizvodnje javnih dobrin izhaja iz neposredne pravice posameznika do javne dobrine (oz. storitve), ki se zagotavlja z izvajanjem dejavnosti javne službe. In ker je država v prvi vrsti obvezana svojim prebivalcem zagotoviti nemoteno uživanje njihovih pravic, katerih predmet so po večini javne dobrine, je tako država zavezana zagotoviti trajno in nemoteno izvajanje dejavnosti javne službe. Zaradi tega ima država oziroma občina ali druga samoupravna lokalna skupnost, v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, na razpolago vrsto ukrepov, s katerimi lahko obveže izvajalca javne službe (kadar dejavnosti javne službe ne izvaja sama v lastni režiji oziroma po specializirani osebi javnega prava, ki jo je ustanovila sama) k spoštovanju navedene obveznosti. Tako lahko država oziroma samoupravna lokalna skupnost v primerih, ko poveri izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe osebi zasebnega prava s sklenitvijo

development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service (Uradni list EU L, 21.1.1998), ki je bila spremenjena z Direktivo 2002/39/EC (Uradni list EU L, 5.7.2002).

koncesijskega razmerja, začasno prevzame izvajanje dejavnosti javne službe v režijo ali na drug način, določen v koncesijski pogodbi, če koncesionar v primerih, ki so posledica ravnanja pri njem zaposlenih ljudi, ne zagotovi opravljanja javne službe (52. člen ZGJS) ali pa koncesijsko razmerje prekine. Razmerje med državo oziroma samoupravno lokalno skupnostjo (koncedentom) in izvajalcem dejavnosti gospodarske javne službe (koncesionarjem) lahko preneha: • s prenehanjem koncesijske pogodbe, • z odkupom koncesije, • z odvzemom koncesije ali • s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo (41. člen ZGJS).

Vsi navedeni instrumenti prenehanja koncesijskega razmerja so prvenstveno namenjeni ravno zagotavljanju trajnega in nemotenega izvajanja dejavnosti javne službe. Država oziroma samoupravna lokalna skupnosti, (koncedent) ima tako možnost, da:

- razdre koncesijsko pogodbo: razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe se določijo v koncesijski pogodbi (42. člen ZGJS);
- odkupi koncesijo: z odkupom koncesije preneha koncesijsko razmerje tako, da koncesionar preneha opravljati dejavnost javne službe, ki je predmet koncesije, koncedent pa v določenem obsegu prevzame objekte in naprave, ki jih je koncesionar zgradil ali drugače pridobil za namen izvajanja koncesionirane gospodarske javne službe. Odkup koncesije je sicer možen samo, če je izrecno predviden v koncesijski pogodbi, vendar ZGJS pozna še t.i. prisilen odkup, za katerega se uporabljajo predpisi, ki urejajo razlastitev. Pri prisilnem odkupu pa je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi. (43. člen ZGJS)
- odvzame koncesijo: koncedent lahko odvzame koncesijo koncesionarju: • če ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku ali • če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali koncesionirana gospodarska javna služba (44. člen ZGJS);
- prevzame koncesionirano gospodarsko javno služb v lastno režijo (45. člen ZGJS).

Ob navedenem lahko država oziroma samoupravna lokalna skupnost v celoti ali delno prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe na drugo osebo v primerih določenih z zakonom, ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi.

1.2.3 Kvaliteta storitev

Ob zagotavljanju enakosti uporabnikov in načelu prepovedi diskriminacije lahko vzporedno z liberalizacijo in privatizacijo javnih služb, vse od osemdesetih let prejšnjega stoletja, zasledimo nov pristop v regulaciji dejavnosti javnih služb, pri kateri je bistven poudarek predvsem na kvaliteti javnih dobrin⁶ in finančni učinkovitosti (več Pollit, 1995). Temeljna naloga države (in občine) pri izvajanju dejavnosti javne službe je v zagotavljanju kvalitetnih javnih dobrin po sprejemljivih cenah. Kvaliteta javnih dobrin) je sicer pogosto rezultat tržnih prizadevanj izvajalca javne službe, zlasti tam, kjer je zagotovljena konkurenca med izvajalci, vendar lahko na primeru liberaliziranih sektorjev opazimo, da se EU pri ohranjanju in razvoju kvalitete javnih dobrin ni zanašala zgolj na tržna prizadevanja izvajalca, temveč je v nekaterih primerih s svojo zakonodajo določila standarde kvalitete. V drugih primerih pa zakonodaja EU pooblašča države članice, da same predpišejo standarde kvalitete (Green paper on services of general interest, 2003: 17).

⁶ Sam pojem 'kvalitete' je predmet različnih interpretacij, ki jih lahko razmejimo na tri različne dimenzije. Prva je kvaliteta dobrine oz. storitve. Druga je tržna kvaliteta, ki je npr. rezultat dogovora med distributerjem električne energije in uporabnikom. Tretja pa je kvaliteta dobave (Malaman, 2001: 3).

Država mora pogosto naložiti posebne standarde glede minimalne kvalitete storitev javne službe,⁷ ki se sicer razlikujejo pri različnih javnih službah, v vsakem primeru pa pomenijo dodatne stroške pri izvajanju javne službe. Posledično je torej cena javne dobrine odvisna od predpisane kvalitete javne dobrine. Država mora tako s svojo regulacijo doseči, da se uporabnikom dobavljajo kvalitetne storitve po sprejemljivih cenah (več Keller & Franken, 2006; Sand et al, 2004).

1.2.4 Dostopnost

Dostopnost se nanaša na ceno javne dobrine, ki se zagotavlja z izvajanjem dejavnosti javne službe. Gre za obveznost izvajalca dejavnosti javne službe, da zagotavlja javne dobrine po ceni, ki je dostopna vsakomur (Green paper on services of general interest, 2003: 18). Zagotavljanje javnih dobrin po dostopnih cenah je temeljna obveznost države, ki mora v skladu z načelom socialne države upoštevati interese posameznikov oziroma posameznih skupin prebivalstva. Tako je država dolžna zagotoviti javne dobrine po dostopnih cenah za vse strukture uporabnikov, tudi tiste s slabšim socialno ekonomskim položajem. Zaradi tega lahko v praksi držav zasledimo različne oblike regulacije (omejevanja) cen javnih dobrin. Ob navedenem pa lahko na področju izvajanja liberaliziranih dejavnosti javnih služb zasledimo povsem tržno oblikovanje cen javnih dobrin, pri čemer pa države pogosto zaradi zagotavljanja javnega interesa, opravljajo kontrolo nad njimi.

Ne glede na to ali cene javnih dobrin regulira država ali pa se te prosto oblikujejo na trgu, javne dobrine dejansko niso enako dostopne vsem uporabnikom. Zato je država dolžna z aktivnimi ukrepi nuditi pomoč zlasti tistim strukturam uporabnikov javnih dobrin, ki so je zaradi neugodnega socialnega položaja potrebni. S tem se med uporabniki javnih dobrin zagotavlja dejanska enakost pri pridobivanju materialnih in moralnih javnih dobrin.

Vrsto ukrepov pomoči lahko zasledimo tudi v slovenski pravni ureditvi. Tako se lahko npr. cene javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izvajanjem dejavnosti gospodarskih javnih služb, določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove dobave. Ob navedenem se lahko cene subvencionirajo iz sredstev proračuna. Subvencije pa so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin (59., 60. člen ZGJS). Posebno obliko subvencioniranja predstavljajo tudi boni (vaucher), ki jih lahko da uporabnikom javnih dobrin država ali samoupravna lokalna skupnost in s katerimi le-ti na podlagi lastne izbire plačujejo javne dobrine (65. člen ZGJS).

Kljub navedenemu pa v praksi vaucherski sistem v Sloveniji ni zaživel, razloge za to pa gre morebiti iskati v pomanjkljivi pravni ureditvi. V teoriji in praksi se termin voucher uporablja za bone, ki jih je mogoče uporabiti kot plačilno sredstvo za javne dobrine (OECD, 1993: 3). Vaucherji imajo načeloma dve osnovni značilnosti, in sicer: • uporabnik javne dobrine pridobi z vaucherjem določeno denarno vrednost in • vaucher uporabi posameznik kot plačilno sredstvo za uporabo določene javne dobrine (proizvoda ali storitve). Z izdajo vaucherjev oblast dejansko spodbudi kupno moč uporabnika javne dobrine, obenem pa mu omogoči, da se sam odloči, katere javne dobrine bo z vaucherjem plačal. Prejemnik vaucherja (plačila) je tako izvajalec javne službe, ki je lahko oseba javnega ali zasebnega prava. Po dobavljeni javni dobrini in izvedenem plačilu z vaucherjem izvajalec javne službe vnovič

⁷ V skladu z določilom tretjega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb urejajo s predpisi pristojnih ministrov. Podobno, kot to velja na področju izvajanja gospodarskih javnih služb, se standardi ter normativi za opravljanje negospodarskih javnih služb določajo z zakoni in podzakonskimi akti.

vaucher pri izdajatelju (državi oziroma lokalni oblasti), ki mu za prejeti vaucher nameni javnofinančni transfer (več Valkama & Bailey, 2001).

1.2.5 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

V teoriji in praksi se kot posebna obveznost izvajalca dejavnosti javne službe navaja tudi varstvo potrošnikov oziroma uporabnikov javnih dobrin. Ker so javne dobrine, ki se zagotavljajo z izvajanjem dejavnosti javne službe po večini predmet človekovih pravic, mora država, če je v njenem interesu, da njeni prebivalci nemoteno uživajo svoje pravice in svoboščine, zagotoviti ustrezno varstvo uporabnikov javnih dobrin. Slednje pa je glede na naravo izvajanja dejavnosti javne službe in razmerje med državo oziroma lokalno skupnostjo ter izvajalcem dejavnosti javne službe in samim uporabnikom javne dobrine večplastno.

V razmerju med državo oziroma lokalno skupnostjo in izvajalcem dejavnosti javne službe lahko država zagotovi spoštovanje pravic uporabnikov javnih dobrin z vrsto instrumenti. V slovenski pravni ureditvi lahko npr. zasledimo posebno obliko t.i. institucionalnega varstva uporabnikov javnih dobrin in njihovih interesov. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ npr. določa, da morajo država in lokalne skupnosti za posamezno ali več gospodarskih javnih služb ustanoviti posebna telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin, sestavljena iz njihovih predstavnikov (14. člen ZGJS). Navedena telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom države in lokalnih skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti (15. člen ZGJS).

V razmerju med izvajalcem dejavnosti javne službe in uporabnikom javne dobrine pa je varstvo uporabnikov javnih dobrin obveznost javne službe le, kadar in kolikor presega splošna pravila o varstvu potrošnikov, ki se nanašajo na vse dejavnosti. Take posebne zahteve so običajno zavezane s posebnim zagotavljanjem varnosti pri izvajanju storitev, varovanja interesov uporabnika pri urejanju razmerja z izvajalcem (splošni pogoji za pogodbeno razmerje, transparentnost obračunavanja, omejene možnosti prenehanja izvajanja storitev ...), posebni mehanizmi pravnega varstva uporabnikov (pritožba in podobno sredstvo izvajalcu in/ali neodvisnemu telesu za varstvo uporabnikov) in sodelovanje uporabnikov pri urejanju in ocenjevanju storitev javne službe (Pirnat, 2004: 16-18).

V slovenski pravni ureditvi navedeno področje ureja veljavni Zakon o varstvu potrošnikov /ZVPot/ (Uradni list RS, št. 98/04-UPB2, 114/06-ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 - ZKotL, 31/18), po katerem se dejavnosti s področja varstva potrošnikov izvajajo kot javna služba (svetovanje potrošnikom, obveščanje in izobraževanje potrošnikov ter izvajanje primerjalnih ocenjevanj blaga in storitev), katere trajnost in nemotenost opravljanja zagotavlja v javnem interesu država (66. člen ZVPot). Na tem mestu pa moramo izpostaviti, da Zakon o varstvu potrošnikov /ZVPot/ ob splošnih določilih vsebuje vrsto posebnih določil, ki nudijo potrošnikom oziroma uporabnikom javnih dobrin posebno varstvo pri zagotavljanju javnih dobrin (npr. opominjanje potrošnikov, ki so v zamudi s plačili itn.). V okviru posebnega varstva uporabnikov javnih dobrin moramo spregovoriti še o t.i. kontrahirani dolžnosti izvajalca dejavnosti javne službe. V primerih, ko je uporaba javnih dobrin obvezna, so tako uporabniki javnih dobrin kot tudi izvajalci dejavnosti javne službe dolžni skleniti pogodbeno razmerje o zagotavljanju/dobavi javne dobrine. Katera od strank je dolžna skleniti pogodbo, je odvisno od konkretnega razmerja. Uporabniki so pogosto, skladno s prisilnimi predpisi, dolžni skleniti pogodbo z izvajalci nekaterih dejavnosti javnih služb, po drugi strani pa je izvajalcu dejavnosti javne službe pogosto naloženo, da sklenitve pogodbe ne sme odkloniti, če je uporabnikova ponudba skladna s predpisanimi splošnimi pogoji. Uporabnik ima tako v danem primeru pravico zahtevati od izvajalca sklenitev pogodbe (17. člen Obligacijskega zakonika /OZ/). Izhajajoč iz navedenega velja pri izvajanju

mnogih dejavnostih javnih služb, seveda ob izpolnitvi določenih pogojev navedena kontrahirana dolžnost, in sicer bodisi na strani izvajalca dejavnosti javne službe bodisi na strani uporabnika javne dobrine, največkrat pa obojestransko. Na tem mestu pa je potrebno opozoriti, da se pri izvajanju nekaterih dejavnosti javnih služb (npr. oskrba z zemeljskim plinom, elektriko itn.) v okviru možnosti zagotavlja svoboda pri izbiri pogodbenega partnerja, in sicer tedaj, ko izvajalec na določenem teritoriju nima pravega monopola. Tedaj je uporabnik prost pri odločitvi, s katerim izvajalcem dejavnosti javne službe bo vstopil v pogodbeno razmerje (Mužina, 1998: 7).

V primeru kršitve navedene dolžnosti sklenitve pogodbe s strani izvajalca dejavnosti gospodarske javne službe lahko uporabnik od pristojnega državnega organa ali organa lokalne skupnosti celo zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena, in naloži izvajalcu dejavnosti javne službe ustrezno ravnanje (16. člen ZGJS). S tem je zagotovljeno uporabniku najširše jamstvo za dostop do javne dobrine, ki ga mora zagotavljati izvajalec javne službe.

Ob navedenem pa moramo opomniti še na določilo 3. člena Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/, po katerem morajo izvajalci javnih služb uporabljati pravila upravnega postopka, kadar odločajo o pravicah ali obveznostih njihovih storitev. Ideja o uporabi splošnega upravnega postopka tudi pri odločanju o teh pravicah in obveznostih izvira iz enakosti procesnega razmerja, ki nastaja pri tem odločanju. Podobno kot pri odločanju v upravnih zadevah gre tudi tu za enostransko odločanje s strani izvajalca javne službe, ki s svojo enostransko odločitvijo oblikuje pravno razmerje, katerega vsebina je pravica uporabnika. To, da izvajalec javne službe ni izvajalec oblasti, ni pomembno, saj pri pravicah pozitivnega statusa sploh ne pride do njenega izvajanja. Sankcija v tem razmerju ni neka oblastna prisila, ampak samo ta, da izvajalec uporabniku ne prizna njegove pravice. Pri tem pa izvajalec javne službe nastopa kot močnejša stranka v tem razmerju, zato potrebuje uporabnik podobno procesno varstvo v razmerju do izvajalca javne službe, kot ga ima posameznik pri odločanju uprave o njegovih pravicah v upravnih zadevah (Jerovšek & Trpin, 2004: 46-50).

V sklopu varstva uporabnikov javnih dobrin moramo izpostaviti tudi vprašanje odškodninske odgovornosti izvajalcev dejavnosti javnih služb in pri njih zaposlenih oseb za škodo, ki jo povzročijo uporabniku javne dobrine s svojim protipravnim ravnanjem, ali pa za škodo, ki nastane zaradi uporabe proizvoda, ki ga proizvaja izvajalec javne službe in je predmet dejavnosti javne službe.

Naj uvodoma opomnimo, da po splošnih načelih odškodninskega prava za protipravna dejanja delavcev, do katerih je prišlo pri delu ali v zvezi z delom, odškodninsko odgovarja pravna ali fizična oseba, pri kateri je delavec zaposlen takrat, ko je škoda nastala, razen če dokaže, da je delavec v danih okoliščinah ravnal tako, kot je bilo treba (147. člen OZ). Če pa je povzročitelj škode organ pravne osebe, pa odpade ločevanje med dejanjem in odgovornostjo, ker so dejanja organa dejanja pravne osebe same (147. člen OZ). Ob navedenih splošnih načelih odškodninske odgovornosti lahko v zakonodaji zasledimo še posebne določbe, ki se nanašajo na odgovornost izvajalca dejavnosti javne službe in pri njem zaposlenih oseb. Med posebnimi določbami moramo ločiti med tistimi, ki se nanašajo na: • državo oziroma samoupravno lokalno skupnost in pri njej zaposlene osebe; • specializirane osebe javnega prava, ki v okviru svoje pristojnosti izvajajo dejavnost javne službe (javno podjetje, javni zavod, javni gospodarski zavod ...) in • osebe zasebnega prava, katerim je poverjeno izvajanje dejavnosti javne službe.

Določbe o odškodninski odgovornosti javnih uslužbencev, zaposlenih v organih državne uprave in upravah samoupravnih lokalnih skupnosti, lahko zasledimo v veljavnem Zakonu o javnih uslužbencih /ZJU/. V skladu z določili Zakona o javnih uslužbencih /ZJU/ je za škodo, ki jo na delu ali v zvezi z

delom protipravno povzroči javni uslužbenec tretji osebi, nasproti tej osebi odškodninsko odgovoren delodajalec, tretja oseba pa lahko zahteva povračilo škode tudi od tistega, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno (135. člen ZJU). Navedene določbe predstavljajo konkretizacijo temeljne človekove pravice do povračila škode zaradi protipravnega delovanja javne oblasti iz 26. člena Ustave RS. Po drugi strani pa navedena ureditev odškodninske odgovornosti javnih uslužbencev nadomešča določbe o odškodninski odgovornosti delavcev v skladu s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih (Pirnat, 2004: 346-347). Na navedene določbe se lahko oškodovani uporabnik javne dobrine opre zgolj takrat, kadar država ali samoupravna lokalna skupnost izvajata dejavnost javne službe v lastni režiji. V primerih, ko država oziroma samoupravna lokalna skupnost ustanovi specializirano osebo javnega prava (javno podjetje, javni zavod ...), sama načeloma ne odgovarja za škodo, ki jo uporabniku javne dobrine s svojim protipravnim ravnanjem povzročijo osebe, zaposlene v specializirani osebi javnega prava. V primerih, ko pa država ali samoupravna lokalna skupnost podelita osebi zasebnega prava koncesijo za opravljanje javne službe, pa država oziroma samoupravna lokalna skupnost praviloma ne odgovarjata za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo uporabniku javne dobrine pri koncesionarju zaposlene osebe oziroma odgovarjata subsidiarno, razen če ni s koncesijsko pogodbo dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti (53. člen ZGJS).

Izhajajoč iz navedenega lahko sklenemo, da varstvo uporabnikov javnih dobrin bistveno vpliva na samo organizacijo izvajanja dejavnosti javne službe, saj se v nekaterih, z zakonom določenih primerih, uporabniki javnih dobrin neposredno vključujejo v upravljanje izvajalca javne službe, v drugih pa tako država oziroma samoupravna lokalna skupnost odgovarjajo ob izvajalcu dejavnosti javne službe in pri njem zaposlenih osebah za njihovo protipravno ravnanje pri zagotavljanju javnih dobrin (več Šinkovec, 1998).

1.3 Financiranje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest

V slovenski pravni ureditvi sistem financiranja tako gospodarskih javnih služb ni urejen s sistemskim zakonom. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ sicer vsebuje določbe o financiranju izvajalcev dejavnosti javnih služb vendar lahko ob teh določilih zasledimo tudi specifično ureditev v področni zakonodaji. Kljub pozitivnim učinkom, ki jih imel Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v času nastanka, lahko ravno na področju financiranja javnih služb zasledimo vrsto pomanjkljivosti in nejasnosti. Še več, obstoječi sistem financiranja javnih služb ne spodbuja učinkovitega in racionalnega izvajanja posameznih dejavnosti javnih služb, še posebej v primerih, ko dejavnosti javnih služb izvajajo bodisi država oziroma lokalne skupnosti v lastni režiji bodisi specializirane osebe javnega prava.

Izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe se načeloma financira z zaračunavanjem cen proizvodov in storitev, ki jih plačujejo uporabniki na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Medtem ko udeleženci na trgu svobodno oblikujejo cene dobrin na podlagi ponudbe in povpraševanja ter drugih konkurenčnih dejavnikov, so cene javnih dobrin, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami praviloma regulirane. Ob regulaciji cen, pa lahko predvsem na področju izvajanja liberaliziranih dejavnosti javnih služb zasledimo povsem tržno oblikovanje cen javnih dobrin, pri čemer pa države pogosto zaradi zagotavljanja javnega interesa vršijo kontrolo nad njimi. Vzrok za regulacijo in kontrolo cen je v monopolnem in prevladujočem položaju izvajalcev javnih služb, ki pogosto vodi v določanje (visokih) monopolnih cen javnih dobrin. Da bi država preprečila navedeno in zagotovila uporabnikom dostop do javnih dobrin po dostopnih cenah, mora

tako vzpostaviti ustrezne institute cenovne regulacije in nadzora. Z regulacijo cen javnih dobrin in nadzorom nad njimi pa država dejansko nadomesti konkurenčne dejavnike, ki vladajo na trgu.

V skladu z veljavnim Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se cene proizvodov in storitev, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami, oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom (59. člen ZGJS). Način oblikovanja cen javnih dobrin, ki se zagotavljajo z gospodarskimi javnimi službami, je ukrep kontrole cen. Vlada lahko sprejme ukrepe kontrole cen, med katerimi veljavni Zakon o kontroli cen /ZKC/ (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1) določa tudi določitev mehanizma (metodologije) cen, s katerim se določi način oblikovanja cen, kadar gre za dejavnosti, v kateri ima posamezno podjetje ali enota, ki samostojno opravlja dejavnost ali nekaj podjetij monopolni ali prevladujoč položaj, pa so te dejavnosti nujne za zadovoljevanje potreb ljudi in organizacij. Primeren ukrep kontrole cen pa lahko določi tudi pristojen organ lokalne skupnosti za cene storitev javnih služb iz pristojnosti lokalne skupnosti (8. člen ZKC).

1.4 Oblike izvajanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest

Nacionalne oblasti držav članic EU so v načelu svobodne pri odločitvi o tem, s katerimi dejavnostmi se bodo zagotavljale javne dobrine in v kakšnem obsegu. Ob odločitvi nacionalne oblasti o tem, s katerimi dejavnostmi se bodo zagotavljale javne dobrine in v kakšnem obsegu, morajo slednje odločiti tudi o načinu alokacije (načrtnem razdeljevanju) in distribucije (organiziranem razdeljevanju) omejenih javnih dobrin, ki so predmet izvajanja dejavnosti javnih služb, med uporabnike. Odločiti morajo torej o organizaciji razdeljevanja javnih dobrin med uporabnike. Tako ima sistem javnih služb ob vsebinskem tudi organizacijski vidik, ki pa se kaže v (organizacijskih) oblikah izvajanja javnih služb. V praksi držav članic EU in tudi širše lahko zasledimo vrsto raznolikih sistemov izvajanja javnih služb, ki variirajo med javnim sektorjem in trgom in vključujejo številne in zelo raznolike (organizacijske) oblike izvajanja javnih služb.

Kot smo že navedli so države članice EU v mejah pravil prava EU svobodne pri izbiri organizacijskih oblik in načina izvajanja dejavnosti (gospodarskih) javnih služb. Samostojno se odločajo, ali bodo dejavnosti (gospodarskih) javnih služb izvajale same v okviru svojega aparata ali pravne osebe, ki jo ustanovijo v ta namen, ali pa bodo nalogo in pravico do izvajanja dejavnosti (gospodarske) javne službe podelile tretji osebi (entiteti javnega ali zasebnega prava) (Green paper on services of general interest, 2003: 24). Slednje praktično pomeni, da lahko dejavnost javne službe izvaja vsak pravni subjekt bodisi javnega bodisi zasebnega prava.

Na tem mestu je potrebno opomniti na 6. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;
- v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;
- v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno;
- z dajanjem koncesij,

Izhajajoč iz navedenega lahko tako ločimo tri temeljne (organizacijske) oblike izvajanja (dejavnosti) javnih služb, in sicer lahko kot izvajalci dejavnosti javne službe nastopijo: • država oziroma lokalne

skupnosti v režiji upravnih služb, • neodvisne (specializirane) osebe javnega prava in • osebe zasebnega prava. Slednji dve organizacijski obliki pa se v mednarodni praksi označujeta s skupnim terminom paradržavne organizacije (Hood et al, 1998: 5).

2 Ocena stanja na področju, ki ga odlok ureja

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2014 sprejel Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14), s katerim je določil način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in izbirne lokalne gospodarske javne službe vzdrževanja prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči občinskih cest, ki so v funkciji javnih površin naselja na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka). Na tem mestu moramo opomniti, da je zakonodajalec v letu 2022 sprejel Zakon o cestah /Zces-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23, 78/23 – ZUNPEOVE), s katerim je v 155. členu določil, da občine uskladijo svoje predpise z določbami ZCes-2 najpozneje v šestih mesecih od njegove uveljavitve, to je do 29.4.2023, česar pa občinski svet ni naredil.

3 Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter
- ob spoštovanju določila 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest pa določi občina;

podrobneje določil način izvajanje rednega vzdrževanja javnih cest v skladu z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

4 Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine Gorišnica in vključitve občank in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, je bil osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 - odl. US, 102/15 in 7/18) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) objavljen na spletni strani občine, v katalogih informacij javnega značaja ter v trideset (30) dnevni javni razpravi.

6 Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

Sprejem odloka ne bo imel dodatnih finančnih posledic za občinski proračun.

7 Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/, Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in Zakonom o cestah /ZCes-2/, vsebinsko usklajen osnutek Odloka o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Gorišnica.

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 11/18 - ZSPDLSL-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A in 80/20 - ZIUOOPE), tretjega odstavka 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE), drugega odstavka 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98-ZZLPPO, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 57/11-ORGJS40), Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16, 132/22 - ZCes-2) in 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) je Občinski svet Občine Gorišnica na svoji ... seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

V skladu z določilom prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe).

Kot določa prvi odstavek 19. člen Zakona o cestah /ZCes-2/ je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Občina določi način opravljanja javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest.

Na tem mestu moramo opomniti na določilo drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da način opravljanja lokalne gospodarske javne službe predpiše lokalna skupnost (občina) tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov. Z navedenim odlokom se na podlagi določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- *organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, z dajanjem koncesij);*
- *vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;*
- *pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;*
- *pravice in obveznosti uporabnikov;*
- *viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;*
- *vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;*
- *drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.*

Ob navedenem moramo opomniti, da se tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb urejajo s predpisi pristojnih ministrov (tretji odstavek 3. člena ZGJS). Na tej pravni podlagi in na podlagi določila drugega odstavka 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/ je minister, pristojen za promet v letu 2016 izdal Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16, 132/22 -ZCes-2), ki določa vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah in potrební nivo rednega vzdrževanja cest.

ODLOK

O NAČINU OPRAVLJANJA OBVEZNE LOKALNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE REDNEGA VZDRŽEVANJA OBČINSKIH JAVNIH CEST V OBČINI GORIŠNICA

1 Splošne določbe

1. člen (javna služba)

S tem odlokom se določi način opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest (v nadaljevanju: javna služba) in vzdrževanja prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so v funkciji javnih površin naselja na območju Občine Gorišnica (v nadaljevanju: občina).

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki v prvem odstavku določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah (redno vzdrževanje cest). Kot je določeno s tretjim odstavkom navedenega 16. člena Zakona o cestah /ZCes-2/ način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina.

Ob navedenem se z odlokom določa tudi način opravljanja vzdrževanja prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so v funkciji javnih površin naselja. Kot izhaja iz določila 72. člena Zakona o cestah /ZCes-2/ občine redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja, in sicer:

- priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme namenjene odvijanju prometa na državni cesti;
- odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča,
- kolesarske steze, pločnike in cestne objekte na teh površinah,
- cestno razsvetljavo, semaforje razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo in notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo,
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega sveta.

Izhajajoč iz navedenega in na podlagi določila 4. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lahko lokalna skupnost (občina) na podlagi pooblastila iz zakona (v danem primeru 72. člena ZCes-2/) z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev iz 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih zakon določa za gospodarske javne službe, kadar: • so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti; • so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih, ali ekoloških funkcij lokalne skupnosti (občine); • lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost.

2. člen (vsebina odloka)

S tem odlokom se določi:

- organizacijska in prostorska zasnova opravljanja javne službe;
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnic in uporabnikov (v nadaljnjem besedilu: uporabnik);
- viri financiranja javne službe in način njihovega oblikovanja;

- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe, ki so v lasti občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- nadzor nad izvajanjem odloka.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- *organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);*
- *vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;*
- *pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;*
- *pravice in obveznosti uporabnikov;*
- *vir financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;*
- *vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;*
- *drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.*

3. člen

(uporaba predpisov)

Za vprašanja v zvezi z izvajanjem javne službe iz prvega člena tega odloka, ki niso posebej urejena s tem odlokom se uporabljajo določila zakonov in podzakonskih prepisov, ki urejajo izvajanje javne službe iz prvega člena tega odloka.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa t.i. subsidiarna uporaba zakonov, ki urejajo posamezne javne službe. V skladu z navedenim se za vsa vprašanja v zvezi z izvajanjem javne službe, ki niso posebej urejena s tem odlokom, uporabljajo določila teh zakonov.

4. člen

(pomen izrazov)

Izrazi uporabljeni v tem odloku imajo enak pomen, kot je določeno v zakonu, ki ureja javne ceste in v podzakonskih predpisih, ki so izdani na njegovi podlagi.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa pomen izrazov uporabljenih v odloku. V odloku uporabljeni izrazi imajo enak pomen kot je določen z zakonom, ki ureja javne ceste, t.j. Zakonom o cestah /ZCes-2/. Pomen izrazov je določen z 3. členom Zakona o cestah /ZCes-2/ in v 2. členu veljavnega Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest.

2 Organizacijska in prostorska zasnova opravljanja javne službe

5. člen

(oblika opravljanja javne službe)

Občina zagotavlja opravljanje javne službe v javnem podjetju.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah: • v režijskem obratu, • v javnem gospodarskem zavodu, • v javnem podjetju, • z dajanjem koncesij.

6. člen

(območje zagotavljanja javne službe)

Opravljanje javne službe se izvaja na območju celotne občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom prve alineje prvega odstavka 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi organizacijsko in prostorsko zasnovo za opravljanje javne službe.

3 Vrste in obseg storitev javne službe ter njihova prostorska razporeditev

7. člen

(vrsta in obseg storitev javne službe)

(1) Redno vzdrževanje občinskih javnih cest po tem odloku obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

(2) Redno vzdrževanje prometnih površin ter objektov in naprav v naseljih obsega vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja, in sicer:

- priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti;
- odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča;
- kolesarske steze, pločnike in cestne objekte na teh površinah;
- cestno razsvetljavo, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo in notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbno z električno energijo;
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 72. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da občine v naselju redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja, in sicer:

- priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti;
- odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča;
- kolesarske steze, pločnike in cestne objekte na teh površinah;

- cestno razsvetljavo, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo in notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbno z električno energijo;
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča.

3.1 Izvedbeni program rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin

8. člen

(izvedbeni program)

(1) Redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin izvaja izvajalec javne službe v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v občini (v nadaljnjem besedilu: izvedbeni program). Izvedbeni program v občini za prihodnje leto pripravi izvajalec javne službe, v skladu z določili zakona, ki ureja opravljanje javne službe iz prvega člena tega odloka, in ga posreduje v uskladitev upravljavcu občinskih cest do 1. septembra tekočega leta. Sestavni del izvedbenega programa je ocena stroškov rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v občini. Izvedbeni program za prihodnje leto se uskladi s sprejetim proračunom za prihodnje leto.

(2) Na podlagi potrjenega izvedbenega programa iz prvega odstavka tega člena pripravi izvajalec javne službe za vsak koledarski mesec mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v občini (v nadaljnjem besedilu: mesečni izvedbeni program), v katerem so določeni posamezni ukrepi na cestah za naslednji mesec. Mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja potrdi upravljavec občinskih javnih cest.

(3) V zimskem obdobju, ki praviloma traja od 15. novembra tekočega leta do 15. marca naslednjega leta oziroma v trajanju zimskih razmer, se ceste in druge prometne površine vzdržujejo v skladu z izvedbenim programom zimske službe, ki ga pripravi izvajalec javne službe in ga predloži v potrditev upravljavcu občinskih cest do 15. oktobra tekočega leta.

Obrazložitev:

Z besedilom prvega odstavka je določeno, da redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin izvaja izvajalec javne službe v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v občini. Navedeno določilo je oblikovano na podlagi določil 6. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest, ki določa, da se redno vzdrževanje cest opravlja v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest, ki ga ob upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev pripravi izvajalec rednega vzdrževanja cest in ga predloži v potrditev upravljavcu cest. Izvajalec rednega vzdrževanja cest pripravi za vsak koledarski mesec mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest, v katerem so določeni posamezni ukrepi na cestah za naslednji mesec. Mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest potrdi upravljavec cest. Z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest se določijo obdobja in raspored opravljanja posameznih del, tehnološki postopki, roki izvedbe ter drugi pogoji za opravljanja rednega vzdrževanja cest (npr. vrsta del, strojno ali ročno delo, vrsta strojev za izvajanje del, časovno izvajanje del).

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določil drugega odstavka 6. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest, ki določa, da izvajalec rednega vzdrževanja ceste pripravi za vsak koledarski mesec mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest, v katerem so določeni posamezni ukrepi na cestah za naslednji mesec. Mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest potrdi upravljavec cest.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 27. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju cest, ki določa, da se ceste v zimskem obdobju, ki praviloma traja od 15. novembra tekočega leta do 15. marca naslednjega leta oziroma v obdobju trajanja zimskih razmer, vzdržujejo v skladu z izvedbenim programom zimske službe. Izvedbeni program zimske službe pripravi izvajalec rednega vzdrževanja cest in ga predloži v potrditev upravljavcu cest najkasneje do 15. oktobra tekočega leta.

3.2 Redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin

9. člen

(redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin)

(1) Redno vzdrževanje občinskih javnih cest in drugih prometnih površin se opravlja v skladu z izvedbenim programom iz prejšnjega člena. Izvajalec javne službe mora o svojem delu voditi podatke, iz katerih mora biti razvidno, kdaj in katera dela so bila opravljena, obseg in trajanje teh del, poraba materialov, uporabljena delovna sila in mehanizacija ter druge pomembne podatke.

(2) Dela rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin so:

1. pregledniška služba,
2. redno vzdrževanje prometnih površin,
3. redno vzdrževanje cestnih objektov,
4. redno vzdrževanje bankin,
5. redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje,
6. redno vzdrževanje brežin in berm,
7. redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme,
8. redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev,
9. redno vzdrževanje vegetacije,
10. zagotavljanje preglednega polja in prostega profila ceste,
11. čiščenje cest in drugih prometnih površin,
12. redno vzdrževanje mejnikov,
13. redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin,
14. nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil,
15. intervencijski ukrepi in
16. zimska služba.

(3) Če ni s tem odlokom drugače določeno, se dela rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin opravljajo v skladu z določili predpisa ministra, pristojnega za promet, ki ureja redno vzdrževanje cest.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju cest, ki določa, da se redno vzdrževanje cest opravlja v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest. Izvajalec rednega vzdrževanja ceste o svojem delu vodi podatke, iz katerih mora biti razvidno, kdaj in katera dela so bila opravljena, obseg in trajanje teh del, poraba materialov, uporabljena delovna sila in mehanizacija ter druge pomembne podatke. Redno vzdrževanje cest se opravlja praviloma v času manjšega obsega prometa in, če je mogoče, brez omejitev prometa.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju cest, ki določa, da so dela rednega vzdrževanja:

1. pregledniška služba,

2. redno vzdrževanje prometnih površin,
3. redno vzdrževanje cestnih objektov,
4. redno vzdrževanje bankin,
5. redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje,
6. redno vzdrževanje brežin in berm,
7. redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme,
8. redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev,
9. redno vzdrževanje vegetacije,
10. zagotavljanje preglednega polja in prostega profila ceste,
11. čiščenje cest,
12. redno vzdrževanje mejnikov,
13. redno vzdrževanje drugih prometnih površin,
14. nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil,
15. intervencijski ukrepi in
16. zimska služba.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da minister, pristojen za promet, predpiše vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest. Na podlagi navedenega je minister, pristojen za promet v letu 2016 izdal Pravilnik o rednem vzdrževanju cest, s katerim je določil vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah in potrebni nivo rednega vzdrževanja cest.

10. člen (pregledniška služba)

Pregledniška služba opravlja preglede cest in drugih prometnih površin najmanj enkrat tedensko, preglede javnih poti pa najmanj dvakrat mesečno. V obdobjih neugodnih vremenskih razmer in v drugih primerih, ki lahko ogrožajo cesto oziroma drugo prometno površino ali promet na njej se pogostost in obseg pregledov prilagodi razmeram. Pregled se opravi takoj, ko to omogočajo vremenske razmere ali ko preneha nevarnost, zaradi katere je lahko ogrožena varnost preglednika. Pogostost pregledov določi upravljavec cest glede na stopnjo ogroženosti.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil četrtega, petega in šestega odstavka 11. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju cest, ki določajo, da pregledniška služba opravlja preglede cest najmanj enkrat tedensko na lokalnih cestah, mestnih in krajevnih cestah ter na kolesarskih poteh. Na cestah nižjih kategorij (npr. javna pot) pa pogostost pregledov določi upravljavec ceste glede na pomen ceste, prometne obremenitve, geografsko-klimatske razmere ter druge posebne razmere. V obdobjih neugodnih vremenskih razmer in v drugih primerih, ki lahko ogrožajo cesto ali promet na njej, je treba pogostost in obseg pregledov prilagoditi razmeram. Pregled se opravi takoj, ko to omogočajo vremenske razmere ali ko preneha nevarnost, zaradi katere je lahko ogrožena varnost cestnega preglednika. Glede na potek ceste v prostoru in ogroženost cestnega prometa lahko upravljavec ceste določi pogostost pregledov glede na stopnjo ogroženosti (npr. padajoče kamenje, zdrsi pobočij, zavarovanje zožitev zaradi usadov).

4 Pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin

11. člen

(pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin)

Izvajalec javne službe mora zagotoviti izvajanje javne službe v skladu z določili zakona in podzakonskih predpisov, ki urejajo javne ceste.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila tretje alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi tudi pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin.

Na tem mestu moramo opomniti na določilo prvega odstavka 19. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

12. člen

(evidence)

Izvajalec javne službe mora voditi evidence v skladu s predpisi, ki veljajo za področje izvajanja javne službe.

Obrazložitev:

Z besedilom je določena obveznost izvajalca javne službe, ki mora voditi evidence v skladu s predpisi, ki veljajo za področje izvajanja javne službe.

13. člen

(javna obvestila in naznanila)

Izvajalec javne službe mora uporabnike občinskih javnih cest in drugih prometnih površin z naznanilom v sredstvih javnega obveščanja, redno obveščati o stanju občinskih javnih cest in uporabnosti drugih prometnih površin.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 5. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju cest, ki določa, da upravljavec cest organizira zbiranje podatkov o stanju in prevoznosti cest ter o tem obvešča javnost. Če se zaradi vremenskih razmer, rednega vzdrževanja ceste, naravnih in prometnih nesreč ter drugih izrednih dogodkov na cesti ali ob njej spremenijo pogoji za odvijanje prometa, upravljavec ceste zagotovi sprotno obveščanje javnosti.

5 Pravice in obveznosti uporabnikov

14. člen

(pravice uporabnikov občinskih javnih cest in drugih prometnih površin)

Občinske javne ceste in druge prometne površine so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s zakonom, ki ureja ceste in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da so javne ceste prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi z ZCes-2 in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa.

15. člen

(obveznosti uporabnikov občinskih javnih cest in drugih prometnih površin)

Uporabnik občinske javne ceste oziroma druge prometne površine mora občinski upravi občine sporočiti vsako poškodbo ali spremembo na občinski javni cesti ali prometni površini, ki lahko vpliva na varno odvijanje prometa na občinskih javnih cestah in drugih prometnih površinah v občini.

Obrazložitev:

Z besedilom je določena obveznost uporabnikov občinskih javnih cest, ki morajo pristojni strokovni službi občine sporočiti vsako poškodbo ali spremembo na občinski javni cesti ali prometni površini, ki lahko vpliva na varno odvijanje prometa na občinskih javnih cestah in drugih prometnih površinah v občini.

6 Viri financiranja javne službe

16. člen

(viri financiranja storitev)

Izvajalec javne službe pridobiva sredstva za izvajanje javne službe iz proračuna občine in drugih virov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se iz sredstev proračuna financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva.

7 Vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe, ki so last občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa

17. člen

(vrste in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe)

Za izvajanje javne službe se namenijo občinske javne ceste in druge prometne površine v občini. Občinske javne ceste so last občine ter del javne lastnine.

Obrazložitev:

Z besedilom prvega odstavka je določeno, da se za izvajanje javne službe namenijo občinske javne ceste, ki so last občine ter del javne lastnine.

18. člen

(javno dobro)

Občinske javne ceste in ostale prometne površine so javno dobro in so izven pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvovanjem ali drugih stvarnih pravic.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 3. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da so javne ceste javno dobro in so izven pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvovanjem ali drugih stvarnih pravic.

8 Nadzor nad izvajanjem določil odloka

19. člen

(nadzorni organ)

(1) Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka izvajata pristojni občinski inšpekcijski organ ter občinska uprava občine v skladu z določili zakona, ki ureja ceste in zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(2) Pristojni organ občinske uprave občine ima pravico kadarkoli vpogledati v evidence, ki jih je dolžan voditi izvajalec javne službe, pri čemer je dolžan spoštovati določila zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 50.a člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občinska uprava opravlja nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti. Za opravljanje navedenega nadzorstva se v okviru občinske uprave lahko ustanovi občinska inšpekcija. Inšpekcijsko nadzorstvo neposredno opravljajo občinski inšpektorji kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v skladu z zakonom, s katerim je urejen inšpekcijski nadzor.

Potrebno je opomniti še na 129. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da inšpekcijski nadzor nad izvajanjem ZCes-2 in na njegovi podlagi izdanih predpisov na državnih cestah izvaja inšpektorat, pristojen za državne ceste, na občinskih in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za cestni promet, pa občinski inšpekcijski organ, pristojen za ceste.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da ima pristojni organ občinske uprave, pravico kadarkoli vpogledati v evidence, ki jih je dolžan voditi izvajalec javne službe, pri čemer je dolžna spoštovati določila zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

9 Prehodne in končne določbe

20. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo veljati Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Gorišnica (Uradni list RS, št. 57/00), Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14, 15/24) in Odlok o urejanju javne razsvetljave (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 20/11).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavlja starejši pravni akt.

21. člen

(objava in veljavnost odloka)

Ta odlok začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statuta in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu.

Številka:

Datum:

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan